

GÜNÜMÜZÜN SENDİKAL POLİTİKALARI NE OLMALI?

Aydınlık Gazetesi, 2 Ocak 2012

Yıldırım Koç

Sendikalar canlı örgütlerdir. Sendikal politikalar da canlıdır. Bu canlılığı kavrayamayanlara hep Aşık Veysel'in 1960'lı yıllardaki uzunçalarında anlattığı fikrayı hatırlatırım.

Nasreddin Hoca bir gün eline bir bağlama almış, bir yeri tutmuş, hep aynı notayı tıngırdatıp duruyormuş. Karısı, "Hoca," demiş, "benim bildiğim, bağlama çalanlar ellerini bir aşağı bir yukarı oynatırlar; sen bir yeri tutun, hep orayı çalıyorsun, bu nasıl iş." Nasreddin Hoca, "onlar benim tuttuğum yeri arıyorlar," diye yanıt vermiş.

Sendikal politikalar da öyledir. Bağlama çalarken elinizi oynattığınız gibi, sendikal politikaları da zaman içinde değiştirirsiniz. Yoksa Nasreddin Hoca'nın durumuna düşersiniz. Hatta başkalarının da sizin tuttuğunuz yeri aradığını zannedersiniz.

Ayrıca sendikal politikalarda ithalatçılığın bir yararı yoktur. Her ülke kendi sınıf mücadelesi deneyimine, bilinç ve örgütlülük düzeyine, karşı karşıya bulunduğu sınıfsal ve ulusal sorunlara göre sendikal politikalar formüle eder. İthal sendikal politikalar gerçek çözümler sağlayamaz.

1960'larda doğru sendikal politika, anti-emperyalist bir çizgi temelinde sınıf kimliğini öne çıkarmaktı. O yıllarda bu anlayışa "devrimci sendikacılık" denirdi. DİSK 13 Şubat 1967 tarihinde kurulduğunda adında yer verdiği "devrimcilik" ihtilalcilik değildi; DİSK'in kurucularının "devrimcilik" ile anladıkları anti-emperyalizmdi, ulusalcılıktı, sınıf kimliği ve mücadelesiydi, 1961 Anayasasının ilerici taleplerinin hayata geçirilmesiydi; özetle, Atatürk'ün demokratik devriminin korunması ve geliştirilmesiydi. Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın (TÖS) sendikal anlayışı da bu çizgideydi.

1975 yılında bu çizgiden sapıldı ve Fransa'dan "sınıf ve kitle sendikacılığı" kavramı ithal edildi. Tepeden inme bir yöntemle DİSK yönetimine gelen TKP'liler, o yıllarda Fransa'da Genel Emek Konfederasyonu ve Komünist Partisi'nde yaygın olan bu kavramı Türkiye'ye getirdiler. DİSK'in 1975 Mayıs'ındaki 5. Genel Kurulunda bu konuda alınmış bir karar yokken, DİSK Dergisi'nin 1975 Ekim sayısında "devrimci sendikacılık"tan "sınıf ve kitle sendikacılığı"na geçiş yapıldı. Bu konuyu incelemeyen kulaklandolma bilgilerle hareket eden birçok insan da, yıllarca "sınıf ve kitle sendikacılığı"na savundu.

Bu kargaşanın içinden çıkamayanlar "sınıf sendikacılığı" ve "kitle sendikacılığı" gibi kavramlar geliştirdiler.

1980'li yıllarda yine Fransa'da, geçmişte "sınıf ve kitle sendikacılığı" anlayışını geliştirmiş çevreler bu kez "çağdaş sendikacılık" anlayışını formüle ettiler. Bizden bazıları da yine ithalatçılık yaptı; bu kavramı Türkiye'de pazarlamaya çalıştı.

Aynı dönemde diğer bazı ithalatçılar, Güney Afrika ve Hindistan'da bir aralar tartışılan "toplumsal hareket sendikacılığı" anlayışını ithal etti. Bu konuda birkaç kitap yayımlandı, bildiğim kadarıyla bir tez yazıldı.

Bu anlayışların geliştirildikleri yerlerde veya ithal edildikleri dönemlerde sorunlara çözüm bulup bulmadıkları tartışılabilir. Ancak yapılması gereken, ithalat değil, dünyanın ve Türkiye'nin bugünkü koşullarında Türkiye işçi sınıfının bugünkü durumuna uygun, birleştirici ve demokratik devrimimizi korumayı ve sömürsüz bir dünya ve Türkiye doğrultusunda daha da geliştirmeyi hedefleyen bir sendikacılık anlayışının tartışılmasıdır.

A.Kadir'in Türkçesiyle Mevlana'yı hatırlayalım: Dünle beraber gitti, cancağzım; ne kadar söz varsa düne ait. Şimdi yeni şeyler söylemek lazım.